

Hemma med barnet – och ändå få pengar

Berättelse

I Sverige får föräldrar vara hemma med sitt lilla barn. Det kallas att vara föräldraledig. När man är föräldraledig behöver man inte gå till jobbet. Man stannar hemma och tar hand om barnet.

Men hur klarar man pengarna då? Man jobbar ju inte och får ingen lön. Här hjälper staten till. En myndighet som heter Försäkringskassan betalar pengar till föräldern. Pengarna kallas föräldrapenning. På så sätt kan föräldern vara hemma och ändå ha pengar att leva på.

Man kan vara föräldraledig ganska länge. Det finns många dagar att använda för varje barn. En del av dagarna är till för mamman, och en del är till för pappan. Föräldrarna får dela dagarna mellan sig. Hur de delar är olika i olika familjer. Ibland är mamman hemma mest, ibland pappan, ibland nästan lika mycket. Det bestämmer familjen själv.

Tanken är att båda föräldrarna ska kunna vara hemma med barnet. Därför är några dagar reserverade för varje förälder. De dagarna kan bara den ena föräldern använda. Den andra kan inte ta dem. På så sätt är även pappan eller den andra föräldern hemma en tid.

Samma regler gäller också för den som adopterar ett barn. Många tycker att det är fint att få vara hemma den första tiden. Då lär föräldern och barnet känna varandra i lugn och ro.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
förälder	en mamma eller en pappa
föräldraledig	hemma från jobbet för att ta hand om sitt barn
lön	de pengar man får för att man jobbar
staten	landet och dess myndigheter; det allmänna
myndighet	ett kontor som sköter en sak åt staten
föräldrapenning	pengar man får när man är hemma med sitt barn
dela	att två personer tar varsin del
reserverad	sparad åt en särskild person; bara den får ta den
adoptera	ta emot ett barn och bli förälder till det
i lugn och ro	utan stress; med god tid

Läsförståelsefrågor

1. Vad betyder det att vara föräldraledig?
 1. Att man byter till ett nytt och bättre jobb.
 2. Att man är hemma från arbetet för att ta hand om sitt barn.
 3. Att man slutar arbeta för alltid.
2. Varför behöver en förälder inte sakna pengar fast hon eller han är hemma?
 1. För att barnet tjänar pengar åt familjen.
 2. För att Försäkringskassan betalar ut föräldrapenning under tiden.
 3. För att man får dubbel lön av sitt jobb.
3. Varför finns det dagar som är reserverade för varje förälder?
 1. För att staten vill att en av föräldrarna ska sluta jobba.
 2. För att även den andra föräldern ska vara hemma en tid med barnet.
 3. För att barnet ska kunna välja själv vem som är hemma.
4. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Föräldrarna får själva dela dagarna mellan sig.
 2. Alla familjer delar dagarna helt lika.
 3. Reglerna gäller även den som adopterar ett barn.
5. Vem bestämmer hur föräldrarna delar dagarna mellan sig? Svara med egna ord.
6. Varför kan det vara bra för en förälder att få vara hemma den första tiden med barnet? Svara med egna ord.

Facit

1. Att man är hemma från arbetet för att ta hand om sitt barn.
1. För att Försäkringskassan betalar ut föräldrapenning under tiden.
1. För att även den andra föräldern ska vara hemma en tid med barnet.
1. ja b) nej (texten säger att det är olika i olika familjer) c) ja
- Exempel på svar: Familjen bestämmer det själv. Det är olika i olika familjer.
- Exempel på svar: Då hinner föräldern och barnet lära känna varandra i lugn och ro, utan stress.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Konkret samhällstext om en rättighet som många elever själva berörs av. Tema: familj, arbete och statens stöd. Fråga 4b och 5 övar att texten säger "olika i olika familjer", inte "alla delar lika" – bra tillfälle att prata om att inte dra för stora slutsatser. Låt eleverna jämföra med hur det fungerar i andra länder.

Diskussionsfrågor

- Hur är det i landet du kommer ifrån? Kan föräldrar vara hemma med ett litet barn och ändå få pengar?
- Tycker du att det är bra att några dagar är reserverade för varje förälder? Varför eller varför inte?
- Vad är bra med att en förälder kan vara hemma den första tiden med ett barn?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om vem som brukar ta hand om små barn i en familj du känner till. Vad gör den personen under dagen?

Källor och faktagranskning

- Försäkringskassan – Föräldrapenning: <https://www.forsakringskassan.se/privatperson/foralder/foraldrapenning>
- Försäkringskassan – Räkna på föräldrapenning: <https://www.forsakringskassan.se/privatperson/foralder/rakna-pa-foraldrapenning>
- Försäkringskassan – Föräldrapenning vid adoption: <https://www.forsakringskassan.se/privatperson/foralder/adoption/foraldrapenning-vid-adoption>
- Försäkringskassan – Aktuella belopp: <https://www.forsakringskassan.se/privatperson/e-tjanster-blanketter-och-informationsmaterial/aktuella-belopp>

Faktagranskad mot Försäkringskassan i juni 2026. Nyckelfakta: Föräldrar har rätt att vara lediga från jobbet för att ta hand om sitt barn, och Försäkringskassan betalar då föräldrapenning. Det finns totalt 480 föräldrapenningdagar per barn. Av dessa ger 390 dagar ersättning som bygger på inkomsten (sjukpenningnivå/SGI) och 90 dagar är på lägstanivå, som 2026 är 180 kronor per dag. Föräldrarna kan dela dagarna mellan sig, men 90 dagar på sjukpenningnivå per förälder är reserverade och kan inte föras över till den andra föräldern (gäller barn födda 2016 eller senare). Systemet gäller även vid adoption. VARIERANDE: hur föräldrarna delar dagarna mellan sig varierar från familj till familj – texterna framställer det inte som att alla delar lika. Beloppet på sjukpenningnivå beror på den egna inkomsten och anges därför inte som en fast summa i texterna.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.